

ISSN 1685 - 2451

วารสาร **เพื่อการพัฒนาชนบท**

วารสารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วารสารราย 3 เดือน (เมษายน-มิถุนายน 2546)

เพื่อการพัฒนาชนบท ร.ก.ส.

วารสารราย 3 เดือน

วารสารเพื่อการพัฒนาชนบท ธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปีที่ 3 ฉบับที่ 2
เดือน เม.ย.-มิ.ย. ISSN 1685-2451

จัดทำโดย : ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เจ้าของ : ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
469 ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์ 0-2280-0180
โทรสาร 0-2281-4731
www.baac.or.th

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ : ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม
นิติภูมิ นวรัตน์

คณะที่ปรึกษา : พิชยาพล นาถธราดล

เอ็นนู ซื่อสุวรรณ
บรรลุ จารุกิจโสภา
อำพน ตูลอำนาจ
ศศิธร สุจิตต์
ธีรพงษ์ ตั้งธีระสุนันท์
ไพโรจน์ จันทร์ไทย
ลักษณะ วจนาวันซ์

บรรณาธิการที่ปรึกษา : สุภาพ ศรีโยธยา
ประยงค์ ดันบี้

บรรณาธิการ : นิพัฒน์ เกื้อสกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ยงยุทธ โกวิทยากร

กองบรรณาธิการ : สุรัตน์ จุณณะภาต
จิตยา เจียรพันธุ์
พิมพ์มภา วิรุทธิ์
ธิตา ไชรัตน์
ภัทรา เทวธีระรัตน์
ปราโมทย์ ประสิทธิ์พงษ์ค์
สุมาลี บุณชริก
พงษ์ศักดิ์ เฉลิมชุตติเดช
คณิ โยธาสุมุท
วรวรรณ คำแย้ม
นพวันต์ พานิชยิ่ง
มานิตย์ ทวีกลีกรรม
สถาพร ทักษาดิพงษ์ค์
บุญลือ ตรีพจน์ย์
ขวัญใจ รุจิเรช

รวบรวมเนื้อหา : แผนกบริการวิชาการ
กองวิชาการ ธ.ก.ส.

บรรณาธิการฝ่ายภาพและรูปเล่ม

: จิรวุฒิ วิภักชนนท์กิจ
และอิทธิพล มีกุล

สารบัญ

หมวดเศรษฐกิจการเกษตร

- 5 โครงการสามะในการเกษตร พ.ศ. 2546
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดเศรษฐกิจการเงิน

- 9 กองทุนหมู่บ้าน : บทบาทการสร้างเสริมเข้มแข็งแก่ชุมชน
ผกา มาศ สุทธิจิตต์

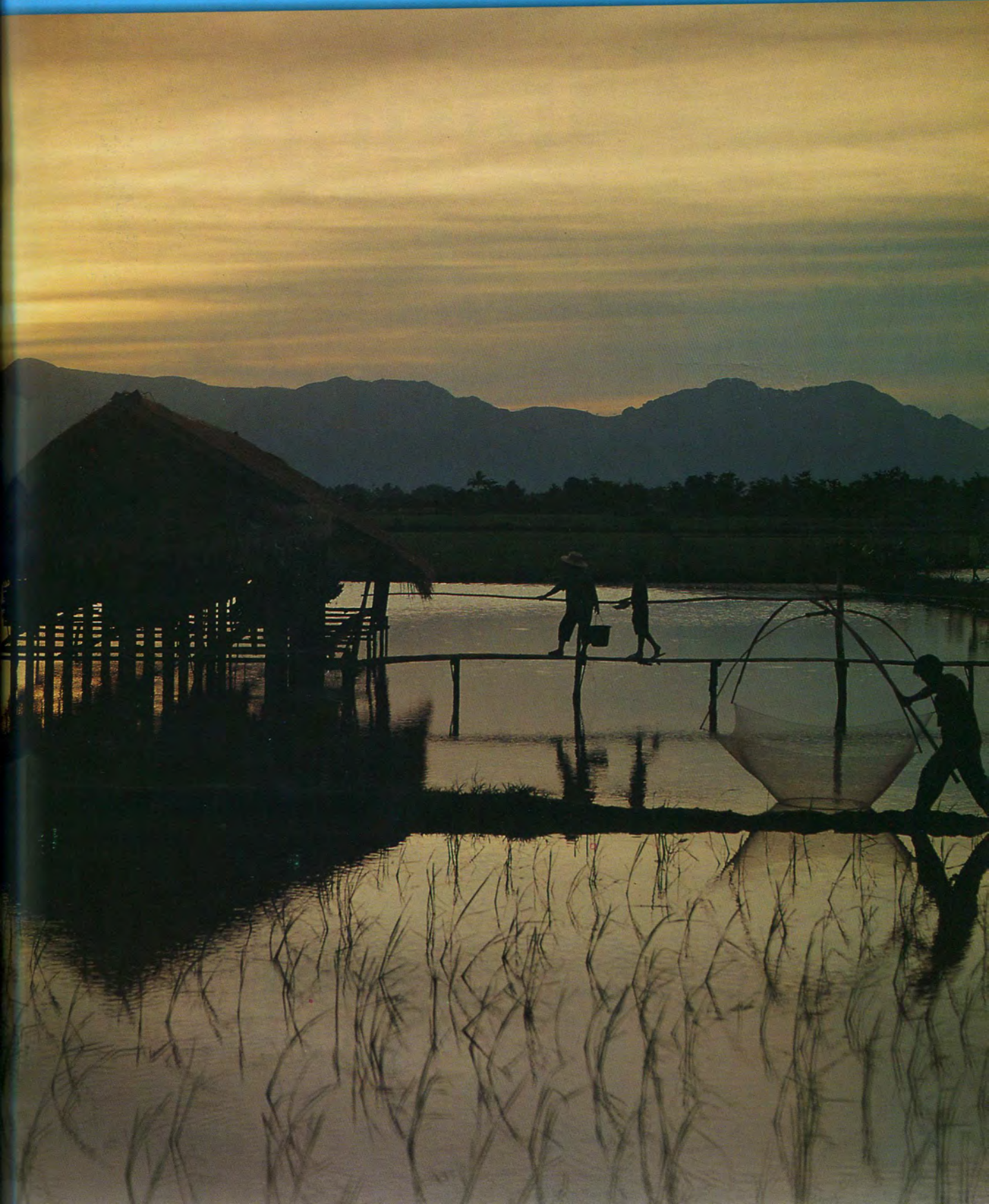
หมวดเศรษฐกิจสังคม

- 17 ธนาคารชีวิต : บ้านนาอีสานจังหวัดฉะเชิงเทรา
สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม
- 23 การตอบสนองต่อวิกฤตเศรษฐกิจ : กรณีกลุ่มสัจจะสะสม
ทรัพย์ จังหวัดตราด
สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม
- 37 เครือข่ายออมทรัพย์ชุมชนเมือง จังหวัดอ่างทอง แบบอย่าง
การสร้างเครือข่ายด้วยพลังพหุภาคี
สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม
- 49 สถานการณ์การวิจัยด้านสหกรณ์ที่ผ่านมา และแนวทางการ
วิจัยในอนาคต
จุฑาทิพย์ ภัทราวาท
- 57 ทวีวีชาการ : กลยุทธ์เชิงรุกของการเป็นเรดาร์ขององค์กร
สินีนางู กำเนิดเพชร
- 67 ภูมิปัญญาจากชุมชน
บุญเกิด พุ่มใส
- 71 การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนแม่บทชุมชนตำบล
มะกรูด
ชาญศิลป์ ศรีรมณี
- 81 หมวดเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเกษตรกร ลูกค้าธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
พิชญ์ เจริญชัย
- 101 ต้นทุนการผลิต
โครงการสนับสนุนด้านสังคม ธ.ก.ส.
• การปลูกไม้ดอก
• การเลี้ยงผึ้ง
• การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์ (EM)
• การผลิตเตาเศรษฐกิจ
- 119 วิสาหกิจชุมชน ผลิตผลตำบลไทย
แผนกบริการวิชาการ กองวิชาการ ธ.ก.ส.
• ไวน์ลำไย
• ผ้าฝ้ายทอมือลายมัดหมี่ (ย้อมคราม)
• ดอกกุหลาบประดิษฐ์จากลูกประดู่
• เรือกอและจำลอง

วารสาร **เพื่อการพัฒนาชนบท**

วารสารเพื่อการพัฒนาชนบทและสหกรณ์การเกษตร วารสารราย 3 เดือน (กรกฎาคม-กันยายน 2546)

วารสาร 3 เดือน

เพื่อการพัฒนาชนบท ธ.ก.ส.

วารสาร 3 เดือน

วารสารเพื่อการพัฒนาชนบท ธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปีที่ 3 ฉบับที่ 3
เดือน ก.ค.-ก.ย. 2546 ISSN 1685-2451

จัดทำโดย : ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เจ้าของ : ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
469 ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์ 0-2280-0180
โทรสาร 0-2281-4731
www.baac.or.th

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ : ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม
นิติภูมิ นวรัตน์

คณะที่ปรึกษา : พิชยาพล นาถธราดล
เอ็นนู ซื่อสุวรรณ
บรรลุ จารุกิจโสภา
อำพน ดุศลอำนวย
ศศิธร สุจิตต์
ธีรพงษ์ ตั้งธีระสุนันท์
ไพโรจน์ จันทร์ไทย
ลักษณะ วจนาวันชัย

บรรณาธิการที่ปรึกษา : สุภาพ ศรีโยธา
ประยงค์ ต้นปี

บรรณาธิการ : นิพัฒน์ เกื้อสกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ยงยุทธ โกวิทยากร

กองบรรณาธิการ : สุวัฒน์ จุณณะภาต
วิทยา เจียรพันธุ์
พิมพ์ผกา วิธูรติ
ธิดา ไชรัมย์
ปราโมทย์ ประสิทธิ์พิสงค์
สุมาลี บุญทวีกร
พงษ์ศักดิ์ เอลิมซุติเดช
คณิ ไยธาสุมุท
วรวรรณ คำแย้ม
นพวันต์ พานิชยิ่ง
มานิตย์ ทวีกลีกรรม
สถาพร ทักษาดิพงศ์
บุญลือ ตริพจน์ย์
ขวัญใจ รุจิระ

รวบรวมเนื้อหา : โสพิน ปันกาญจนโต

บรรณาธิการฝ่ายภาพและรูปเล่ม

: จิรวุฒิ วิภักชนนท์กิจ
และอิทธิพล มีกุล

สารบัญ

หมวดเศรษฐกิจการเกษตร

- 5 ทิศทางสู่ทรัพยากรดินที่ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ
เอ็นนู ซื่อสุวรรณ

หมวดเศรษฐกิจการเงิน

- 12 เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรกรจังหวัดยโสธร : มิติใหม่ของการ
พัฒนาเกษตรกรไทย
รังสรรค์ ปิติปัญญา

หมวดเศรษฐกิจสังคม

- 39 การบริหารสังคม : ศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อสังคมไทย
และสังคมโลก
ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม
- 65 การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพักชำระหนี้
และลดภาระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อย พ.ศ. 2546
สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- 83 การพักชำระหนี้ปีที่สอง : ความท้าทายองค์กรพัฒนา
การเกษตรในชุมชน
ไพฑูริย์ เกิดกล้า
- 103 หลักสูตรสังคมชีวิต : ก้าวแรกของการฟื้นฟูคุณภาพชีวิต
เกษตรกร
มนตรี คัมภีรานนท์
- 119 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลตะพง : อีกหนึ่งกลยุทธ์ของการ
พัฒนา
พิชญ์ เจริญชัย
- 125 รู้จักกับศาลปกครอง
ศิริ มีแสงสกุล
- 131 ดันทุนการผลิต
โครงการสนับสนุนด้านสังคม
↳ การทำดินหมักเชื้อจุลินทรีย์
↳ การลงทุนเพาะกล้าไม้จำหน่าย
↳ การทำธุรกิจจำหน่ายลูกปลาและปลาสวยงาม
↳ การผลิตไวน์ผลไม้
- 149 วิสาหกิจชุมชน ผลิตผลตำบลไทย
กองวิชาการ ธ.ก.ส.
↳ บ้านเรือนไทยจำลอง
↳ ปลาร้าบองอนามัย
↳ การจำหน่ายลูกปลาและปลาสวยงาม
↳ ผลิตภัณฑ์น้ำพริก

วารสารเพื่อการพัฒนาชนบท

เพื่อเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร วารสารราย 3 เดือน (ตุลาคม-ธันวาคม 2546)

เพื่อการพัฒนาชนบท ธ.ก.ส.

วารสารราย 3 เดือน

วารสารเพื่อการพัฒนาชนบท ธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปีที่ 3 ฉบับที่ 4
เดือน ต.ค.-ธ.ค. 2546 ISSN 1685-2451

จัดทำโดย : ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เจ้าของ : ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
469 ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์ 0-2280-0180
โทรสาร 0-2281-4731
www.baac.or.th

ที่ปรึกษาภาคีสถิต : โปบุลย์ วัฒนศิริธรรม
นิติภูมิ นวรัตน์

คณะที่ปรึกษา : พิชยาพล นาถราจาด
เอ็นนู ซื่อสุวรรณ
บรรลุ จารุกิจโสภา
อำพน ดุคอำนวย
ศศิธร สุจิตต์
ธีรพงษ์ ตั้งธีระสุนันท์
ไพโรจน์ จันทร์ไทย
ลักษณะ วจนานวัช

บรรณาธิการที่ปรึกษา : บุญช่วย เจียดำรงคัชย
ประยงค์ ต้นบี

บรรณาธิการ : นิพัฒน์ เกื้อสกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ยงยุทธ โกวิทยาการ

กองบรรณาธิการ : สุรัตน์ จุณณะภาต
วิทยา เจียรพันธุ์
พิมพ์ผกา วิรุจิติ
ธิดา ไชรัมย์
ปราโมทย์ ประสิทธิ์พียงค์
สุมาลี บุญทริก
พงษ์ศักดิ์ เฉลิมชุตินเดช
คณิ โยธาสุมุท
วรวรรณ คำแย้ม
นพวันต์ พานิชยิ่ง
มานิตย์ ทวีกลีกรรม
สถาพร ทักษาดิพงศ์
บุญลือ ดริพจน์ย์
ขวัญใจ รุจิเรช

รวบรวมเนื้อหา : ไสพิน ปันกาญจนโต

บรรณาธิการฝ่ายภาพและรูปเล่ม

: จิรวุฒิ วิภังชนนท์กิจ
และอิทธิพล มีกุล

สารบัญ

หมวดเศรษฐกิจการเกษตร

5 ผ่ามูก : หัตถกรรมพื้นบ้านที่หาดเสี้ยว
ชัชวาล ไหลงวน

16 การปลูกกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออก : ต้นทุนการผลิต
และผลตอบแทน
นงลักษณ์ เหลืองวิลัย
มังกร ชัตรดำรงธรรม

หมวดเศรษฐกิจการเงิน

28 กลุ่มการเงินขนาดเล็ก (MFI) ในโครงการ SSP
ธิดา ไชรัมย์

หมวดเศรษฐกิจสังคม

45 สถาบันการศึกษากับการพัฒนาขบวนการสหกรณ์
สมคิด แก้วทิพย์

54 อำนาจหน้าที่ของศาลปกครองและการฟ้องคดีปกครอง
สำนักงานศาลปกครอง

56 การจัดการอาชีพที่ยั่งยืน จากแผนแม่บทชุมชนสู่ภาค
อาชีพ
เบญจจะ เกสพานิช

69 สุตทางพักรักษาหนี้ : โครงการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพ
เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.
พิมพ์ผกา วิรุจิติ

82 การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของสังคมไทย
ศ.ดร. ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์

96 สหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น : สหกรณ์ต้นแบบจากสระแก้ว
ขวัญใจ รุจิเรช พิชญ์ เจริญชัย และโสพิน ปันกาญจนโต

111 โครงการความร่วมมือ มก.-ธ.ก.ส. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์
เกษตรลูกค้า
นพพร วงศ์ตันภาศ

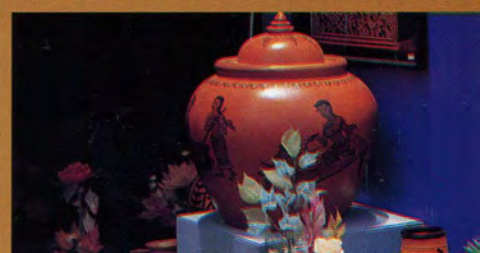
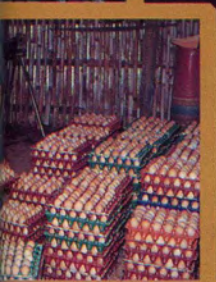
หมวดเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

117 ต้นทุนการผลิต
โครงการสนับสนุนด้านสังคม ธ.ก.ส.
- การลงทุนผลิตเครื่องแกงบักชีได้
- การทำกล้วยน้ำว้าอบ
- การทำแจ่วบอง
- การเลี้ยงเป็ดไข่ไล่ทุ่ง

137 วิสาหกิจชุมชน ผลิตผลตำบลไทย
กองวิชาการ ธ.ก.ส.
- ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้ไผ่
- เครื่องปั้นดินเผาบ้านด่านเกวียน
- ภูมิปัญญาสมุนไพร
- ผลิตภัณฑ์จากย่านลิเภา

วารสารเพื่อการพัฒนาชนบท

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วารสารราย 3 เดือน (มกราคม-มีนาคม 2547)

เพื่อการพัฒนาชนบท ธ.ก.ส.

วารสารราย 3 เดือน

วารสารเพื่อการพัฒนาชนบท ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 เดือน ม.ค.-มี.ค. 2547 ISSN 1685-2451

จัดทำโดย : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เจ้าของ : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
469 ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์ 0-2280-0180
โทรสาร 0-2281-4731

www.baac.or.th

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ : โปบลีย์ วัฒนศิริธรรม
นิติภูมิ นวรัตน์

คณะที่ปรึกษา : พิชยาพล นาดธราดล
เอ็นนู ซื่อสุวรรณ
บรรลพ จารุกิจโสภา
อำพน ดุศลอำนวย
ศศิธร สุจิตต์
ธีรพงษ์ ตั้งธีระสุนันท์
ไพโรจน์ จันทร์ไทย
ลักษณะ วจนานวัช

บรรณาธิการที่ปรึกษา : บุญช่วย เจียดำรงค์ชัย
ประยงค์ ต้นบี้

บรรณาธิการ : นิพัทธ์นัย เกื้อสกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ยงยุทธ โกวิทวิทยา

กองบรรณาธิการ : สุรัตน์ จุณณะภาต
วิทยา เจียรพันธุ์
พิมพ์ผกา วิรุทธิ
ธิดา ไชรัมย์
ปราโมทย์ ประสิทธิ์พยนต์
สุมาลี บุณทริก
พงษ์ศักดิ์ เฉลิมชุตติเดช
คณิ โยธาสุมุท
วรวรรณ คำแย้ม
นพวันต์ พานิชยิ่ง
มานิตย์ ทวีกสิกรรม
สถาพร ทักษาดิพงศ์
บุญลือ ตริพจน์ย์
ขวัญใจ วุจิเรช

รวบรวมเนื้อหา : โสพิน ปันกาญจนโต

บรรณาธิการฝ่ายภาพและรูปเล่ม

: จิรวุฒิ วิภักชนนทักกิจ
และอิทธิพล มีกุล

สารบัญ

หมวดเศรษฐกิจการเกษตร

- 5 แนวโน้มการเกษตรของโลก
ศิริ ชมชาญ
- 21 การปลูกส้มไร้สารพิษ ตามหลักกิจกรรมธรรมชาติ
พิชญ์ เจริญชัย

หมวดเศรษฐกิจสังคม

- 29 เหลียวหลังแลหน้าสังคมเศรษฐกิจไทย
วิทยา เจียรพันธุ์
- 49 ฝ่ายก : ผลิตภัณฑ์แห่งเมืองลับแล
ชัชวาล ไห่สงวน
- 55 ยกระดับเมรัยพื้นบ้านไทยสู่มาตรฐานสากล
ศิริ ชมชาญ
- 63 มก. - ธ.ก.ส. พัฒนาผลิตภัณฑ์โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ของเกษตรกร
รัชนี ศรีวิจิตรวัฒน์
- 77 รายงานประเมินผลการจัดงาน “ผลิตภัณฑ์ตำบลไทย
ความภูมิใจของแผ่นดิน มหกรรมเทคโนโลยี 60 ปี มก. -
37 ปี ธ.ก.ส. พัฒนาชนบทไทย”
ชัชวาล ไห่สงวน

หมวดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ

- 89 รู้จักปุ๋ยอินทรีย์เคมี
ดร.ชอบ คณะฤกษ์
- 93 การแปรรูปลำไยให้ได้คุณภาพ
ไมตรี เขียวรัตน์ และวิจิตร เจริญธง
- 101 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร Trip แรกของ ธ.ก.ส.
วรวรรณ คำแย้ม
- 109 ต้นทุนการผลิต
โครงการสนับสนุนด้านสังคม ธ.ก.ส.
- การทำไส้ฉัว
- การทำวุ้นมะพร้าวอ่อน
- การลงทุนเปิดร้านขายอาหารตามสั่ง
- การทำกะปิ (เคย)
- 123 วิสาหกิจชุมชน ผลผลิตตำบลไทย
กองวิชาการ ธ.ก.ส.
- เหล้าอุพื้นบ้าน
- ผลิตภัณฑ์จากกก
- ดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษสา
- ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา
- 127 ตลาดนัดผลิตผลตำบลไทย
กองวิชาการ ธ.ก.ส.